

Stanovisko PK SPOD č. 2/2019 k návrhu novely Občanského zákoníku a souvisejících legislativních předpisů při uzavírání dohod mezi rodiči před notáři

Profesní komora sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „PK SPOD“) obdržela k připomínce návrh novely Občanského zákoníku (dále jen „ObčZ“) a souvisejících právních předpisů z dílny Ministerstva spravedlnosti ČR a to v otázce dohod mezi rodiči o poměrech nezletilého dítěte, včetně způsobů provádění exekucí k vymáhání dlužného výživného na nezletilé dítě do 18 let věku, resp. zletilého dítěte do 26 roku věku v případě jeho soustavné přípravy na budoucí povolání.

PKSPOD vyjadřuje **zásadní nesouhlas s navrhovanými změnami**, neboť všechny navrhované změny nejsou v celku, ani v jednotlivých bodech v souladu s Úmluvou o právech dítěte a s jeho nejlepším zájmem, a nedostatečným způsobem jsou zajištěna, resp. opominuta participativní práva dětí pro situace uzavírání dohod mezi rodiči před notáři.

PKSPOD se neztotožňuje zvláště s těmito body:

1. Notáři nemají možnost zjistit/ověřit, co je nebo není v nejlepším zájmu konkrétního dítěte a případně zda uzavíraná dohoda je/není v zájmu dítěte. Dohoda rodičů by měla být zákonem preferovaným a neopominutelným způsobem úpravy záležitostí dítěte. Ale z důvodové zprávy ani z navrhovaných legislativních změn není patrné, že skutečně bude participace dítěte a hodnocení dohody, zda neodporuje jeho nejlepšímu zájmu, skutečně chráněna. Naopak se ukazuje, že soud a OSPOD budou z celého procesu ochrany oprávněných zájmů dítěte naprosto vyloučeny.
2. Návrh zcela rezignuje na ochranu zájmu dítěte a to paušálním způsobem. Dohoda rodičů (jakákoli) vyřazuje dítě zcela z rozhodování o něm samotném.
3. Důvodová zpráva a navržené legislativní změny úplně přenášejí odpovědnost při uzavírání dohody na rodiče. Ochrana dítěte, jakákoliv kontrola se v této formě uzavírání rodičovských dohod ztrácí, neexistuje objektivní kontrola, že zájem dítěte je upřednostněn. Chybí zde pojistka předložení zprávy a navržené dohody ke schválení OSPOD, a to obligatorně.
4. Důvodová zpráva neprokazuje „zahrácenost“ soudů touto agendou ani nutnost provedení navržených změn. Případné „zahrácení“ soudů agendou dohod je nutné prokázat důkazy a doplnit důvodovou zprávu, jakým způsobem a v kolika případech jsou opatrovnické soudy „zahráceny“ a v čem je spatřována administrativní náročnost.

PROFESNÍ KOMORA SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, z.s.

5. Nebyla prokázána optimalizace celého systému u navrhovaných změn, a zda navržené změny budou mít pozitivní dopad na dohody uzavírané mezi rodiči s přihlédnutím k nejlepšímu zájmu dítěte.
6. Dohody formou notářských zápisů budou znamenat značné zvýšení nákladů rodičů. V současné době je řízení o úpravě poměrů k dítěti osvobozeno od soudních poplatků, za notářský zápis by měla být placena částka do 3 tisíc Kč.

V této souvislosti PKSPOD navrhuje předkladateli, pokud neodstoupí od svého návrhu a aby vůbec mohly být navržené legislativní změny v otázce uzavírání dohod mezi rodiči akceptovány a v souladu s Úmluvou o právech dítěte, aby změny byly doplněny o tyto body:

1. **Úprava částí ObčZ:** Do navržených legislativních změn ve variantě I. a II. doplnit větu k § 757 ObčZ odst. 3, která bude znít: *„V případě dohod uzavíraných dle § 755 odst. 3 (navržený text odst. 3) se vždy vyžaduje souhlas místně příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí s uzavíranou dohodou mezi rodiči dítěte.“*
2. Tutéž větu je nutné doplnit i do § 906 odst. 3, která bude znít: *„V případě dohody rodičů o tom, jakým bude každý z nich napříště o dítě pečovat, notář požádá orgán sociálně-právní ochrany dětí, aby vyjádřil souhlas, resp., nesouhlas s uzavíranou dohodou mezi rodiči“.*
3. **Úprava znění části zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád):** Dále žádáme doplnit do navrhovaného znění § 71c odst. 2, písm. h): *„Souhlas, nebo nesouhlas místně příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí s navrženou dohodou.“* Dále v této souvislosti žádáme o doplnění § 71c o větu: *„V případě, že místně příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí vyjádřil nesouhlas s takovou dohodou mezi rodiči, které jsou proti zájmům dítěte, předává notář návrh dohody mezi rodiči, včetně nesouhlasu orgánu sociálně-právní ochrany dětí, soudu k dalšímu řízení.“*
4. **Úprava znění částí zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZŘS“):** Vzhledem k podpoře multidisciplinární spolupráce soudů a OSPOD, např. i prvků tzv. Cochemské praxe, které zmiňuje důvodová zpráva, požadujeme, aby do § 389 OSŘ bylo doplněno, že soud může uložit rodičům kontaktovat OSPOD a řídit se jeho pokyny při uzavření dohody mezi nimi. Větu navrhujeme vložit do samostatného odstavce § 389 odst. 2 ZŘS a do § 474 odst. 1 ZŘS a to s následujícím zněním: *„Mají-li manželé společně dítě, jehož poměry na dobu po rozvodu dosud nebyly upraveny, soud jim před předáním věci soudu podle § 417 může nařídit spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany dětí a uložit povinnost řídit se jeho pokyny při řešení svého rodičovského konfliktu za účelem poučení o dopadech rodičovského konfliktu a možnostech smírného řešení, zejména možnosti sepsání dohody o poměrech dítěte, případně také rodičovského plánu.“*

Kontaktní informace: **Profesní komora sociálně-právní ochrany dětí, z. s.**, se sídlem: K Ovčínu 1493/1, Kobylisy, 180 00 Praha 8, email: postmaster@pkspod.cz, pkspod@seznam.cz, datová schránka: het9edz, webové stránky: <http://www.pkspod.cz>, bankovní spojení: Komerční banka, číslo účtu: 115 – 7362930207/0100, IČ: 06962114, spisová značka: L 70111 vedená u Městského soudu v Praze v oddílu L, vložce č. 70111.

PROFESNÍ KOMORA SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, z.s.

5. Dále požadujeme, aby § 390 odst. 2 ZŘS byl doplněn o tuto větu: „ *Soud dále zkoumá, zda orgán sociálně-právní ochrany dětí vyjádřil se zněním dohody souhlas a na základě toho následně posuzuje, zda je, či není dohoda v rozporu se zájmem dítěte.*
6. § 397 ZŘS byl doplněn o tuto větu a za slova „... se zájmem dítěte“ byla doplněna tato věta „..., které posoudí a vyhodnotí svým souhlasem orgán sociálně-právní ochrany dětí.“

I přes výše uvedené problematické okruhy, chce PKSPOD vyjádřit podporu zavádění prvků tzv. Cochemské praxe, na které se odkazuje důvodová zpráva k výše navržené změně legislativy, které by však neměly být zbaveny podstatné součásti **a to ochrany participačních práv dítěte a zjišťování jeho nejlepšího zájmu.**

PKSPOD výše uvedené okruhy rozvádí ve svých připomínkách detailněji a bude je zasílat přes připomínkové místo.

V Praze 6. 5. 2019

Mgr. Jana Dvořáková, v.r.

Předsedkyně PKSPOD

Kontaktní informace: **Profesní komora sociálně-právní ochrany dětí, z. s.**, se sídlem: K Ovčínu 1493/1, Kobylisy, 180 00 Praha 8, email: postmaster@pkspod.cz, pkspod@seznam.cz, datová schránka: het9edz, webové stránky: <http://www.pkspod.cz>, bankovní spojení: Komerční banka, číslo účtu: 115 – 7362930207/0100, IČ: 06962114, spisová značka: L 70111 vedená u Městského soudu v Praze v oddílu L, vložce č. 70111.